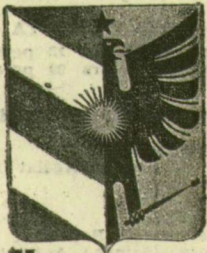

SZEGEDI

ÜNNEPI HETEK

IV. Művelődésméltai Nyári Egyetem előadásai az MTA Biológiai Központjában, délelőtt 9 órától.

Szeged híres város... Népdalok, magyarnóták, cigánydalok az újszegedi szabadtéri színpadon, este 8 órakor.

XVI. Szegedi Nyári Tárlat a Móra Ferenc Múzeum Horváth Mihály utcai képtárában, augusztus 24-ig.

Fotóklubok XI. Szegedi Szalonja a Bartók Béla Művelődési Központban, augusztus 20-ig.

Skorutya János kétfestő népi iparművész kiállítása a Ságvári Endre Művelődési Otthonban, augusztus 9-ig.

Geszler Mária kerámikusművész kiállítása a Gulácsy Lajos Teremben, augusztus 6-ig.

Kohán György Kossuth-díjas festőművész kiállítása a November 7. Művelődési Központban, augusztus 20-ig.

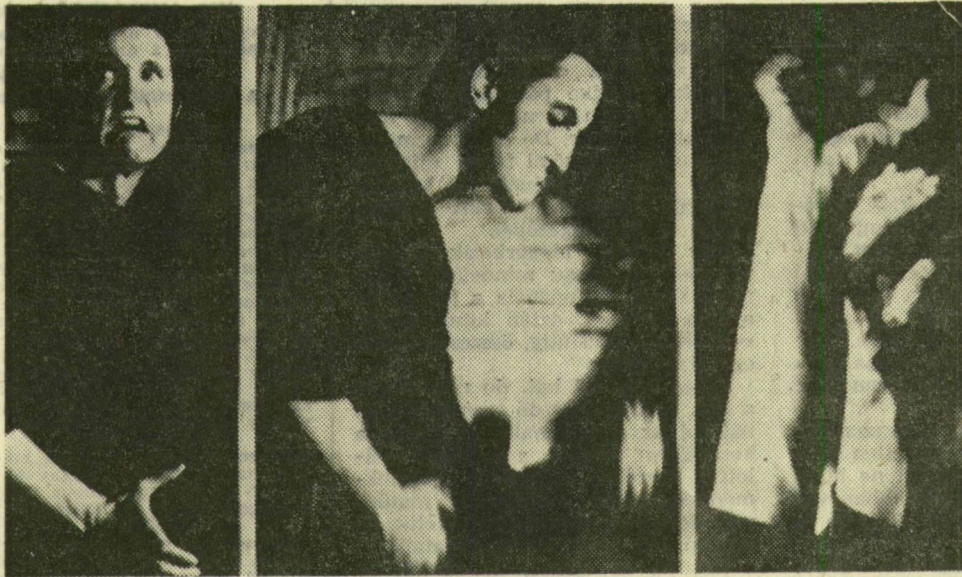
Vigh Tamás szobrászművész kiállítása a Közművelődési Palota kupolacsarnokában, augusztus 10-ig.

Sajtótörténeti kiállítás a Somogyi-könyvtárban, augusztus 20-ig.

Szép magyar könyv '74. kiállítás a Technika Házában, augusztus 14-ig.

A Móra Ferenc Múzeum állandó kiállításai.

Maszk nélkül

A fotóklubok 11. szegedi szalonjának egyik egyéni díját Sülü István, a Szegedi Fotóklub fiatal tagja nyerte *Maszk nélkül* című képsorával. Húsz-egynéhány felvétel közül először öt alkotó a sorozatot, ám a klub előzetes zsűrizésén, a kollektív vitája után a fent látható három képből álló sorozat került a kiállítás paravánjaira. Mint Sülü István elmondta, a JATE Egyetemi Klubjában két alkalommal fotózta Dölle Zsolt pantomimművész estjét. A sajátos mozgás kiragadott, megmerevített pillanatait ebben a sorozatban érzékeltetik a folyamatot, asszociációkat ébresztenek, gondolatban kiegészíthetjük a két kép közötti mozgólatsort — így sürítve, tömören érzékeltetni tudja a mozgás és a mimika egyéni tömör, kifejező folyamatát.

Sülü István öt éve végzett a József Attila Tudományegyetem magyar-angol szakán. A rókusai általános iskola angol tagozatú osztályában tanít. Az ottani fotóklub könnyítette meg munkáját, az ottani lehetőség adott impulzust ahhoz, hogy komolyan, elkötelezetten kezdjen fényképezni. Négy éve tagja a Szegedi Fotóklubnak, s már a tavalyi fotószalonon is pantomimes képpel szerepelt. Az elmúlt év őszén egy szentesi pályázat első díját nyerte, míg az idén májusban a nagykanizsai „Életünk”-pályázat egyik fődíjának tulajdonosa lett. Eddigi tevékenységére a mostani fotószalonon elnyert, a Népművelési Intézet által felajánlott egyéni díj tette fel a koronát.

A Szegedi Fotóklub tagja elmondta, hogy van még javítanivaló a közösség műhelymunkáján. Egy-egy nyerskép alakítása, megbeszélése, elemzése még a hiányzó és szükséges programok között szerepel. Sokan nem áldoznak fel új műveiket a „közösség máglyáján”. Sülü István fotóinak egyik jellemző sajátossága a tömör képkivágás. Nem alkalmaz technikai bravúrokat, formai játékokat, mint valjára, még rengeteget kell tanulnia ahhoz, hogy a különböző újszerű törekvéseknek fotóin hitele legyen. Nincsenek „csak ez” — témái, szívesen megy fotós társaival túrákra, érdekli az emberi arc, de nem kótelezte el magát sem témáknak, sem technikai megoldásoknak.

A Collegium Musicum és Vandersteene

A Muzsikáló udvar idei nyarat a barokknak szentelte. A szovjétkintett után tavaly óta másodszer hallottak a Collegium Musicum fiatal zenészeit világhírű belga vendég-tenoristájukkal, Zeger Vandersteenevel, aki különleges adottságaival ezúttal is elbűvölte közönségét.

A Collegium Musicum csak azoknak meglepetés, kik először találkoznak érdekes hangszerekkel és programjukkal (17—18. századi francia muzsika). A moszkvai együttesre emlékezők most az ott látott és ma is használatos hangszerek elődei ismerhették meg: a gambát (Fischer Iván és Kakuk Balázs), mely a gondonka elődje, a 16—17. századi házimuzsika kedvelt instrumentuma, a 13—14. századtól Európa-szerte is divatos lantot (Kecskés András), a blockflötét (Stadler Vilmos), mely az úgynevezett egyes fuvola német elnevezése, magyarosan cölöpflöte, és a pengető zongorák egyik típusát, a *spinet-virginalt* (Szilvássy Gyöngyvér). Korabeli muzsikát hallgatni korabeli hangszerekkel — ez adja a Collegium Musicum műsorának varázsát, mely varázslatosabb is lehetett volna zárt teremben — mint tavaly —, hiszen ezek a hangszerek finomabb, erőlenebb hangzásúak mai rokonaiknál. A szovjétkorok Együttesét vezelték Leclair és Boismortier művészetéből, Gerencsér Ferenc és Szalai József cimbalomkettőse többek között Couperint is idézte, a Collegium Musicum most bővítette a sort. Jean Philippe Rameau-t aligha kell bemutatnunk, viszont a két Lajos király (XIV. és XV.) udvari fuvolásának, Jacques Hotteterrenek *esz-moll szvitjével*, Marin Marais-nek, a 17—18. századi jeles gambaművésznek *szvitjével* és az olasz stílusú kantáták francia meghonosítójának, Louis Nicolas Clerambaultnak *Orphée* című szólókantátájával valószínűleg először találkozott a hallgatóság.

Mint megtudtuk, Zeger Vandersteene a közeljövőben szólóesten szerepel hazánkban. Zajos szegedi sikerrel nyomán bizonyára szívesen fogadná, ha meghívásunk...

Kis hatalmaskodók

Mindenki tudja, hogy a dühösen fújó macska nem oroszlán, a sziszegő gúnár korántsem a levegő királya. Az is nyilvánvaló, hogy például a portásnál tekintélyesebb nagyság is létezik, éppen ezért felette neveléses, amikor megjátssza a félelmetes igazgatót. Enyhén szólva, visszatetsző, amikor egy adminisztrátor hatóságának képzel magát, és rendre megkeseríti a „felek” életét. Egy pokróc modorú bakter képes felbosszantani igazán jámbor utasokat, a pincér szemtelensége a miniszternek is okozhat rossz napot.

Az úgynevezett közállampolgárokkal elég gyakran pi-maszkodnak mostanában.

És, kérem, most ne reagáljanak a „ne bántsuk egymást” elvét vallók, a mindenben belenyugváásra hajlamosak, a riadt megbántottak, hogy na-na, azért nem ez a jellemző. Nagyon jól tudom ezt magam is, s mi sem áll tőlem távolabb, mint a példás helytállású szolgálatok és ügyintézők nevelgetése. Szándékom csak annyi, hogy néhány gyors képet adjak azokról a kis hatalmaskodókról, akiknek viselt dolgai városzerte ismeretesek. Manapság alighanem ők okozzák a legtöbb bosszúságot embertársaiknak, ők sértik napról napra a hozzájuk fordulóknak önértékét. Ha ezek a kivagyok-mivagyok kiskáderek nem egzisztálnának, valószínűleg könnyebbé válna az élet stressze, s talán az infarktusveszélyt is többen elkerülhetnék.

De hallgassuk a mesélőt!

„Már negyed órája ülök az egyik (nem a Hungaria céghez tartozó) vendéglőben, és várom illedelmesen a tizenkettőt, amikor ebédelni lehet. A sört kihozták, az ételrendelést azonban nem veszik föl. Pedig ráérnek, négy-öt felszolgáló is kupaktanácsot ül egy sarokban. Közben megtelem a kert, köröttem idegen nyelven beszélők foglalják el az asztalokat. Azokkal rögtön foglalkoznak, és kiszolgálják őket. Húsz perc múlva reklamálnék, hogy nincs sok időm, kérdezzék már meg, miért vagyok itt. Nagy nehezen tudok elkapni egy fehér kabátost, aki ideges-türelmetlenül végig hallgat, aztán ezekkel a szavakkal fordít háta: ha majd a vendég lecsillapodik, jönni fogok. Hát szóljanak hozzá! Csak azért nem robbantam szét a méregtől, mert sikerült gyorsan kifizetnem a sört, és távoznom.”

Szociális intézmény építését akarta meglátogatni az egyik újságíró. Mivel nem látott intézkedő személyt, nyugodtan gyönyörködött a látványos munkában. Valami gondnokféle azonban minősíthetetlen hangon támadt rá, mintha lopáson érte volna. A kolléga most már csak azért sem fedte fel kilétét, megpróbált vele szót érteni, de hiába. A gondnok kiabált, hogy ide nem lehet mindenkinek bejönni, fenyegetőzött, hogy majd ő megmutatja...

„Sztorim nekem is van — így a konzervgyár egyik dolgozója. — Nekem, a kulturált vendéglátás nem nagy dicsőségére, szagos húst szolgáltak fel szép városunk egyik étkeztetőjében. Amikor ezt kifogásoltam, vállvonogatva visszavitték. Az árát természetesen felszámolták, én pedig — kerülni akarván a balhét — fizettem katonásan. Százat adtam a pincérnek, aki, mint ilyenkor szokás, sokáig tolaszkodott és kotorászott a zsebében aprópénz után. Az utolsó húsz fillért azonban sehogy sem akarta meglelni. Gondoltam, keresséd csak, öregem, még az hiányozna, hogy akár egy fillér borraivalót is adják, amikor éhen maradtam. Egyszer csak az én pincérem jó hangosan odaszól a kollégájának:

— Nincs egy húszfilléresed?
— Minek az?
— A vendég vár rá.
— Ugyan, adjál neki helyette egy ötvenest...
Értik, ugye? Nem szolgáltak ki rendesen, s még nekem kellett szégyenkeznem, és a szemek keresztútjében minél gyorsabban előlaldognom.”

Egy minisztériumi intézményben, amelynek szolgáltatás a feladata, 8-tól 12 óráig tartanak nyitva. Ez már önmagában sem jó, mert ebben az időben igencsak mindenki dolgozik, nehezen lehet magánügyeket intézni. K. M. szegedi lakos engedélyt kapott a gyárban ügye elintézésére, és loholt, hogy idejében kopogtathasson a szolgáltató-intézmény ajtaján. Még húsz perc volt tizenkettőtől, mégsem akarták beengedni. Amikor méltatlankodott, az ügyintéző hölgy magából kikelve kiabálta: takarodjék kifelé. És amikor K. M. tovább hangoztatta az igazát, a hölgy hisztériás rohamot kapott, és két kézzel taszigálta az ajtón túra a szerencsétlen pácienszt.

Hogy is mondta régen a katona? „A százados úr finom egy ember, a tizedes azonban fölfalja mindannyiunkat.” Csoda-e, ha az emberek nem értenek valamit? Hogyan lehetséges, hogy amikor politikai döntések és állami rendelkezések születnek a lakosság nyugalmát és jó közérzetét véendő, ugyanakkor növekedni látszik a közhangulatra, sőt a munkára is károsan ható önkényeskedés, packázás, hányavetiség? Nyilván azért, mert többen eltűrik, megalkuvásból vagy kényelmességéből szó nélkül hagyják az ilyesmit, ahelyett, hogy a kisurak feletteseinél kopogtatnának orvoslásért.

Ki ne tapasztalta volna már, hogy a hatalmaskodó kisurakkal csak addig nem lehet bérni, amíg „sima gallérú” állampolgárokkal állnak szemben. Jómáig többször láttam ezeket a típusokat olyan helyzetben is, amikor az úgyszólván semmibe vett vendégek, illetve páciensek, kénytelenek voltak inkognitójukat fölfedni. Az imént még rettenthetetlen hatalmasságok metamorfózisa szinte hihetetlen volt: leszállt a hangjuk, meggörnyedt derekuk, és olyan kicsire zsugorodtak, hogy észre venni alig lehetett őket.

Mire való ez, emberek? Nem lehetne félretenni mindenféle rangkorságot, és rendesen beszélni minden emberrel?

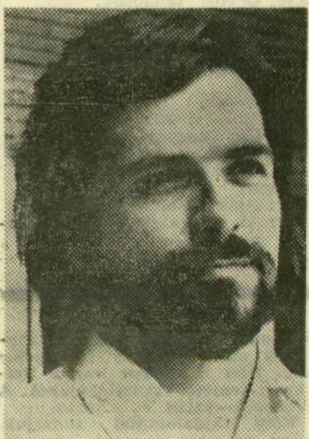
F. NAGY ISTVÁN

Tíz percig piros

Angliában törvényjavaslat város belterületén tíz percet készítenek elő, amelyet megtöltja kisgyermek szállítást a gépkocsivezetők mellett ülésen.

Anglia másik közlekedési híre Nottingham városából forgalmát. A cél az, hogy ahol a hétfőt nappal elvegyék az autók kedvét példátlan korlátozásokat vezettek be. A közép-angliai kocsikázástól, város belterületén tíz percet tartják piros jelzésen a forgalmi lámpákat. Ezzel szántszándékkal lassítják és akadályozzák a gépjárművek forgalmát. A cél az, hogy ahol a hétfőt nappal elvegyék az autók kedvét példátlan korlátozásokat vezettek be. A közép-angliai kocsikázástól,

Három vénából

hettem — meséli a Hány János karvezetője. Majd hozzáfűzi:

— Szinte minden szabadtéri színpadon — sok kőszínházban is — tévékamerára segíti a karmester és a karvezető munkáját. Bizonyára sokan használt vennék Szegeden is. Különösen az évenként visszatérő, monumentális díszleteket igénylő daraboknál.

A szabadtéri játékokon mindenkor nagy feladat három a kórusra és a karvezetőre. Már évad közben készülnek a nyári produkcióra, mégis, a munka igazából csak itt, a Dóm téri színpadon kezdődik. Köztudott, hogy a szabadtéri előadások kórusa három vénából táplálkozik: az Állami Operaház, a Szegedi Nemzeti Színház és a Zenebarátok kórusából. Idén, a Hány János toborzójában, csatlakoztatás és máshol összesen százhuszan énekelnek. A szólamok összefogása, a jelenetek begyakorlatása a karvezető dolga.

Kodály Zoltán daljátékát már több ízben láthattam az ünnepi hetek közönsége; mindannyiszor a jelenlegi „három felállítású” kórusral. Akik négy évvel ezelőtt is látták a Hány Jánost, megbizonyosodhatnak: az újszerű rendezői koncepciónak megfelelően kissé módosult a kórus szerepe. Nemcsak a cselekmény dalos illusztrációját nyújtja, játékkal is hitelesíti az ob-sitos fantasztikus, naiv elbeszéléseit.

E. Zs.

N. I.

Kissé furcsának tűnhet, hogy először a díszletek iránt érdeklődött. Am akik Maklári László tavalyi, Dóm téri „mutatványait” látták, nem lepődnek meg. — A Turandot karvezetőjeként először álltam a szabadtéri játékok karvezetői emelvényére. S nem is akármilyenre: két méter magas pulpitusra. Az óriási díszleterdő eltakarta szemem elől a karmestert; ágaskodtam, kapaszkodtam, hogy jelzését elcsípjem, míg sikerült lezuhannom. Kaszkadóri erények hiányában alaposan megütöttem magam. A szerencse sem pártolt mellém, rövid idő múltán megismételtem a rendkívüli produkciót. Hogy végképp kedvem ne vesztsem, s karmester nélkül is irányíthassam a kórust: áthidaló megoldást találtam. Lämpás ember továbbította a karmester jelzéseit, így már „könnyedén” vezényel-